

**Statistikdokumentation for
Voksen- og efteruddannelse - Højskoler 2019**

1 Indledning

Formålet med statistikken Voksen- og efteruddannelse – Højskoler er at give en samlet beskrivelse af befolkningens deltagelse i kurser på højskoler og frie fagskoler. Statistikken inkluderer kursusforløb som falder indenfor højskolelovens rammer og som er berettiget til statsligt tilskud. Kurser, der ikke ydes statsstøtte medtages dog også, hvis de kan karakteriseres som almindelige højskolekurser. De indsamlede data indgår i Danmarks Statistiks kursistregister sammen med data fra en række andre områder indenfor kursusvirksomhed for voksne.

2 Indhold

Statistikken giver en samlet beskrivelse af befolkningens årlige deltagelse i højskolekurser og kurser på de frie fagskoler. Statistikken opgøres både som antal kursister og antal årselever. Desuden opgøres længden af kurserne. Statistikken opgøres både for skoleår og kalenderår. Da statistikken bliver opdateret med udgangspunkt i skoleåret, vil det seneste kalenderår kun indeholde information for det første halve kalenderår. Andet halvår vil først blive indsamlet i forbindelse med det efterfølgende års indsamling.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken for højskolerne og husholdnings- og de frie fagskoler indgår i Danmarks Statistiks kursistregister, som er en samlet beskrivelse af befolkningens deltagelse i kurser/enkeltfag ved voksen- og efteruddannelse, dvs. formelle, eksterne uddannelsesforløb som er finansieret, styret og tilrettelagt af en offentlig udbyder og finder sted uden for arbejdstiden. Aktiviteten på husholdnings- og håndarbejdsskolerne (senere frie fagskoler) er registreret fra starten af 1970'erne og højskoleaktiviteten kom med fra 1980'erne. For højskolerne blev kun aktiviteten på de lange kurser (dvs. kurser på 12 uger eller mere) registreret, men fra skoleåret 2011-12 kom også de korte kurser med (dvs. kurser under 12 uger).

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Ligesom i det samlede kursistregister opdeles der efter uddannelsesområde, som er klassificeret efter Danmarks Statistiks uddannelsesklassifikation, DISCED-15, som er en dansk version af "International Standard Classification of Education". Nærmere beskrivelse af denne klassifikation, se [om kurser-og-voksenuddannelse](#).

Lange kurser: kurser på 12 uger eller mere. Korte kurser: kurser på mindre end 12 uger.

Institutionstyper: Ungdomshøjskoler: højskoler som kun udbyder kurser for elever mellem 16 og 19 år. Senior Højskoler: højskoler som har tilladelse til udelukkende at afholde korte kurser. Almene og grundtvigske højskoler: Højskoler som ikke hører ind under en af de to ovenstående kategorier. Frie fagskoler: kostskoler som ikke direkte er højskoler, og fokusere på mere erhvervsfaglige kompetencer.

2.3 Sektordækning

Statistikken dækker kurser på højskoler, inden for voksen og efteruddannelsesområdet.

2.4 Begreber og definitioner

Kalenderår: Et kalender år går fra 1. januar til 31. december.

Kursister: Personer der har deltaget på et kursus. En person vil fremgå en gang for hvert kursus vedkomne har deltaget på.

Skoleår: Skoleår dækker perioden fra 1. august året før til 31. juli.

Årselever: Viser elevens deltagelse i et kursus omregnet til andelen af et fuldt årskursus.

2.5 Enheder

Kursister og årselever.

2.6 Population

Personer som har deltaget i et kursus på en højskole.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken er tilgængelig fra skoleåret 2005. For korte kurser dog først fra 2012

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Antal

2.11 Referencetid

01-08-2018 - 31-07-2019. Da statistikken opdateres med udgangspunkt i skoleåret, vil det seneste år kun indeholde information for det første halve år i kalenderåret. Andet halvår vil først blive indsamlet i forbindelse med det efterfølgende års indsamling af tal.

2.12 Hyppighed

Årlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik §6.

Dataindsamlingen er ikke baseret på EU-regulering.

2.14 Indberetningsbyrde

Der er begrænset direkte respondentbyrde, da data primært stammer fra administrative registre.

2.15 Øvrige oplysninger

Overordnede oplysninger om åben uddannelse, som højskolerne er en del af kan findes [her](#). Øvrige oplysninger fås ved henvendelse til Danmarks Statistik.

3 Statistisk behandling

Data indsamles årligt fra højskolernes administrative systemer og via manuel indberetning. De indsamlede data gennemgår tjek af institutioner, uddannelsestype, varighed på kurser og personnumre. Desuden undersøges det om elever er blevet indberettet flere gange og om de indsamlede data passer med tidligere indberetninger. Når data er valideret opdeles det i højskoletype, uddannelsesområde og kursuslængde. Årselever beregnes ud fra kursernes længde og antallet af kursister.

3.1 Kilder

Godkendte udbydere af voksen- og efteruddannelse i form af højskolekurser. Alle danske højskoler som er med på højskoleforeningens [liste over højskoler](#) indgår i statistikken.

3.2 Indsamlingshyppighed

Årligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Indberetningen sker enten gennem højskolernes administrationssystem direkte til Danmarks Statistik via en system-til-systemløsning eller på fremsendte skemaer udarbejdet i Excel. 80 procent af indberetningerne bliver overført via højskolens elevadministrationssystem og 20 procent af indberetningerne sker via manuel udfyldelse af et Excel ark.

3.4 Datavalidering

Data kontrolleres for korrekt institutionsnummer, valide datoer/perioder, valide koder for kursustype og personnummer. Det undersøges, om personnumrene findes i det centrale personregister, og eventuelle fejl og mangler rettes til så vidt muligt. Anvender højskolen en systemtil-system indberetning, så er der indbyggede fejlfiltre i dette, som sikrer, at de data som Danmarks Statistik modtager, er i korrekt stand, eksempelvis koder for uddannelser og institutioner har det korrekte antal cifre. Herudover sammenlignes årets tal med de foregående 3 år. Dette sker overordnet for hver enkelt institution, samt fordelt på uddannelsestyper og antallet af uger kurset varer. Store udsving giver anledning til at højskolen kontaktes for at få en bekræftelse på at det er den faktiske udvikling. Endelig tjekkes det i behandlingen om den samme elev er indrapporteret flere gange på det samme kursus på det samme tidspunkt. Hvis dette er tilfældet slettes overflødige observationer.

3.5 Databehandling

Ud over fejlsøgning og fejlretning, grupperes data efter uddannelsesområde. Årselever beregnes som det samlede antal uger eleverne har gået på højskole divideret med 40.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

Statistikken er relevant for enkeltpersoner, offentlige myndigheder, private interesseorganisationer, udenlandske interessenter samt leverandørerne af de statistiske grunddata. Statistikken kan eksempelvis bruges som grundlag for offentlige og private planlægningsformål, forskning, uddannelse, debat og markedsføring mv.

4.1 Brugerbehov

Anvendelsesområder: Offentlige og private planlægningsformål, forskning, uddannelse, debat og markedsføring mv.

4.2 Brugertilfredshed

1-2 gange om året afholdes møde i kontaktudvalget for Uddannelse hvor brugerrepræsentanter fra udvalgte ministerier, arbejdsmarkedsorganisationer, interesseorganisationer inden for uddannelsessektoren har mulighed for at kommentere på statistikken.

4.3 Fuldstændighed af data

Ikke relevant for denne statistik

5 Præcision og pålidelighed

De væsentligste fejlkilder er fejl i højskolernes indberettede administrative data, som der så vidt muligt rettes op på gennem forskellige kontrolprocedurer. Desuden er der små forskelle i højskolernes indberetningspraksis, hvilket der arbejdes på at rette op på. En enkelt højskole er ikke kommet med i 2019 tællingen.

5.1 Samlet præcision

Da statistikken er en totaltælling, der udelukkende baseres på information indberettet af højskolerne, er de primære usikkerhedskilder fejl i højskolernes indberetninger, samt eventuelle højskoler som Danmarks Statistik ikke er bekendt med.

Indberetningerne kontrolleres gennem flere procedurer, som forventes at fange langt de fleste fejl og alle fejl fundet i disse procedurer er blevet rettet. Det vurderes, at sandsynligheden for at der findes højskoler, som ikke er godkendt til at udbyde højskole kurser eller ikke findes på højskoleforeningens liste er forholdsvis lille. I 2019 er der dog en enkelt højskole, som ikke har indberettet, fordi de ikke havde tilstrækkelig information. Højskolen er dog helt nystartet og vurderes derfor til at have en relativt lille påvirkning af den samlede højskolestatistik. Den samlede præcision vurderes derfor til at være høj.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

En eventuel manglende indberetning fra højskolerne vil give en underdækning i de samlede resultater. Generelt har alle registrerede og aktive højskoler indberettet. Enkelte højskoler som er ved at blive nedlagt, oprettet eller af andre grunde ikke har elever, har dog ikke indberettet. Der er mellem nul og fem af disse om året.

Der kan forekomme bortfald som følge af ikke-valide data i indberetningerne, som ikke kan rettes trods henvendelse til dataleverandøren. Omfanget af dette er begrænset.

Opdelingen i korte og lange kurser, kan nogle gange være påvirket af ændringer i kursusstruktur, uden at indholdet reelt er ændret.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslattes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Pålideligheden af statistikken vurderes at være god, da alle adspurgte højskoler indberettet og de indberettede oplysninger er fejlsøgt og rettet. Fejlregistreringer eller manglende opdateringer af de administrative registre der ligger til grund for indberetningerne er de væsentligste usikkerhedskilder.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Der kan forekomme revisioner fx i forhold til omplacering i højskolekategori. Denne mulighed anvendes dog yderst sjældent. Der er blevet foretaget en mindre revision i forbindelse med udgivelsen af de nye højskoletabeller.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken udkommer omkring 6 måneder efter afslutning af referenceperioden.

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Statistikken udkommer omkring 6 måneder efter afslutning af referenceperioden.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

Der findes statistik om højskoler i Danmark tilbage til 1901, men statistikken er i sin nuværende form sammenlignelig fra 2005 og frem til i dag. De korte kurser, på under 12 uger, er dog først med fra 2012. Der er ikke en fælles international standard for statistik om højskoler, men der kan findes tilsvarende opgørelser for Norge og Sverige. Der findes andre statistikker om højskoler i Danmark, men der kan være forskel på definitioner (fx skoleåret), definitionen af kursernes længde (fx korte og lange kurser) og opgørelsesmetoder (fx opgørelse på baggrund af tilskud eller faktisk aktivitet), som kan gøre, at der ikke er direkte sammenlignelighed.

7.1 International sammenlignelighed

I EU- og OECD sammenhæng, hvor der ellers er tæt samarbejde om uddannelsesstatistik, opgøres der ikke, kursusaktiviteter ved højskoler, da der ikke er tale om kompetencegivende uddannelser.

Statistiska Centralbyrån i Sverige opgør statistik over de svenske højskoler, men anvender andre kategorier, som ikke er direkte sammenlignelige med de danske. Statistisk Sentralbyrå i Norge har frem til 2015 opgjort statistik over antal elever på de lange norske højskolekurser. Antallet af elever må forventes at være højere end antallet af årselever fordi to deltids elever bliver til en årselev. Omvendt vil det være mindre end antallet af kursister, da nogle personer tager mere end et højskolekursus. Et langt norsk højskolekursus er på mere end 94 dage, hvilket svarer til cirka 13 uger. Norge klassificere derfor nogle kurser som korte, der i Danmark vil blive klassificeret som lange.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Sammenligneligheden fra 2005 og frem til i dag er god. Kurser på under 12 uger, er først opgjort fra 2012, hvorfor der vil være en stor stigning i det samlede antal kursister fra 2011 til 2012. Kurser på 12 uger eller mere kan følges tilbage til 2005.

Statistik om højskoler kan spores tilbage til 1902 med 1901 som første opgørelses år. Det kan dog ikke garanteres at tal før og efter 2005 er direkte sammenlignelige.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Kursister ved højskoler indgår i Danmarks Statistiks kursistregister og indgår således i den samlede statistik for voksen- og efteruddannelsesområdet. Der anvendes samme klassifikation af uddannelser, som anvendes på det ordinære uddannelsesområde (fuldtidsuddannelserne) og det er derfor muligt at foretage sammenligninger på tværs af de to områder.

Der er dog nogle forskelle på de specialiserede højskoletabeller (på nær VEUHOJ15) og tabellen for det samlede voksen- og efteruddannelsesområde. Skoleåret defineres for højskolerne som 1. august til 31. juli, da dette reflekterer højskolernes arbejdsmetode. I de selvstændige højskoletabeller (statistikbanktabellerne VEUHOJ11 og VEUHOJ21) måles alder den 30. september, mens det samlede voksen- og efteruddannelsesområde måler alderen 1. januar i det angivne år.

I perioden 2008 til 2010 findes enkelte forberedende uddannelseskurser, som ikke er foregået på en højskole eller frifagskole. Disse kurser fremgår af den samlede tabel for voksen- og efteruddannelsesområdet (statistikbanktabel VEU20), men ikke af højskoletabellerne.

Der er kommet nye versioner af tabellerne i statistikbanken for kursister ved højskole (statistikbanktabellerne VEUHOJ 11 og VEUHOJ21). De nye tabeller benytter en grovere, men mere korrekt inddeling på institutionstype end de afsluttede tabeller (statistikbanktabellerne VEUHOJ10 og VEUHOJ20). Der er også en lettere revision af tallene i de nye tabeller.

Undervisningsministeriet har ved flere lejligheder offentliggjort oversigter over antal årselever på højskoler. Dette er gjort på baggrund af de tilskud, der udbetales til højskolerne. Danmarks Statistik opgør aktiviteten på baggrund af den indberettede varighed af de enkelte kursusforhold. Dette giver ikke det samme omfang af aktivitet ved højskolerne. Dette skyldes både, at det realiserede aktivitetsomfang, ikke er identisk med det omfang udbetalte tilskud måler, samt at periodiseringen for indberetningerne er forskellig.

7.4 Intern konsistens

Ingen bemærkninger.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet kurser og voksen uddannelse [Lange kurser findes her](#). [Korte kurser findes her](#)

Forskere kan få adgang til mikrodata fra kursist registret efter aftale med Danmarks Statistik.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Der er ikke en fast årlig udgivelse i Nyt fra Danmarks Statistik, men der udkommer en Nyt fra Danmarks Statistik 29. april 2020 i forbindelse med højskolernes dag 2. maj 2020.

8.5 Publikationer

Ikke relevant for denne statistik.

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Kurser og voksenuddannelse](#) i følgende tabeller:

- [VEUHOJ11](#): Kursusdeltagelse i lange højskolekurser efter uddannelsesområde, alder, køn, institutionstype, tidsangivelse og enhed.
- [VEUHOJ21](#): Kursusdeltagelse i korte højskolekurser efter uddannelsesområde, alder, køn, institutionstype, tidsangivelse og enhed.

8.7 Adgang til mikrodata

Statistikken er samlet i Danmarks Statistiks kursistregister, som er et kumuleret register, som kan knyttes sammen andre personstatistiske registre, uddannelsesregistret, institutionsregistret og erhvervsregistret mv. Dette giver omfattende anvendelsesmuligheder. Forskere og analytikere fra autoriserede forskningsinstitutioner, kan få adgang til statistikkenes anonymiserede mikrodata gennem Danmarks Statistiks [Forskerordning](#).

8.8 Anden tilgængelighed

Statistikkenes anonymiserede grunddata stilles til rådighed for serviceopgaver mod betaling. Læs mere om [skræddersyede løsninger](#) eller få flere oplysninger ved at kontakte DST Consulting.

8.9 Diskretioneringspolitik

Danmarks Statistiks [datafortrolighedspolitik](#) følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Af diskretionshensyn er der i forbindelse med offentliggørelser i statistikbanken kun mulighed for at krydse et begrænset antal variable.

8.11 Reference til metodedokumenter

I [Uddannelsesmanualen](#) gives en sammenhængende beskrivelse af hele statistikområdet: datamodel, datafangst, statistikprodukter og arbejdets organisering.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Befolkning og Uddannelse. Den statistikansvarlige er Mikkel J. Pedersen, tlf. 3917 3752, e-mail: MPS@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Befolkning og uddannelse, Personstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Mikkel Jonasson Pedersen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

MPS@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 37 52

9.8 Faxnummer

39 17 39 99